

СПОРЕД СОС ТЕЛЕФОНОТ ЗЛОУПОТРЕБУВАЊЕТО НА ДЕЦАТА ВО ПОРАСТ

* Тринаесетгодишник сексуално злоупотребувал петгодишно девојче;

* Возрасен маж живее во вонбрачна заедница со 14-годишно девојче во Прилеп;

* Мајка на 10-годишен ученик во "Јохан Хајнрих Песталоци" пријавила дека неговата наставничка физички и психички го малтретира;

* Баба на две малолетни деца, чии родители не живееле заедно, тврдела дека децата се враќале од посетите на таткото со модринки и истакнала дека се сомнева оти таткото сексуално го злоупотребувал девојчето, кое имало три години;

КОЈ ЌЕ ОДГОВАРА ЗА ТРАУМИТЕ ОД ДЕТСТВОТО?, ПРАШУВА ДИРЕКТОРОТ ДРАГИ ЗМИЈАНАЦ

телефонот, 90 повици или 20 отсто се поврзани со насилство. Ова е највисокиот процент пријавени случаи на насилство во тринаесетгодишното постоење на линијата.

Пред сè, станува збор за физичко и за сексуално насилство, кое најчесто се случува во рамките на домот, но не се ретки случаите на насилство во рамките на училиштата, извршено од страна на наставниците или меѓу самите деца.

СЛУЧАИ

Секојдневно се регистрираат информации за злоставувани деца од страна на родителите или од други одговорни лица, сексуално злоставување, вклучувајќи ги детската проституција и вовлекувањето во порнографија.

■ Пишува:
Милева ЛАЗОВА

* Физичко малтретирање на 11-годишно момче од страна на друго момче од истото одделение;

* Физичко малтретирање на две малолетни деца (второ и четврто одделение) од страна на нивната стрина;

* Пријава за физичко и сексуално малтретирање на две малолетни деца од страна на нивната мајка;

* Пријава за физичко насилство врз 8-годишно дете од страна на 49-годишен сосед;

Ова се само дел од јавувањата на познатиот СОС телефон во последните шест месеци, што укажува на алармантно зголемување на случаите поврзани со насилство. Како што информираат од детската амбасада "Меѓаши", од вкупно 451 повик регистрирани на

ТРАУМИТЕ ОД ВРЕЖАНИ ЗА

Последниве шест месеци е забележан досега најголем број јавувања на СОС телефонот, поврзани со насилство, што посочува дека состојбата е алармантна.

Случаите на физичко, психичко или на сексуално злоупотребување на децата, поради страв или од некоја друга причина, најчесто не ги пријавуваат самите деца. Обично за нив се јавуваат родителите, роднините или некој друг одговорен возрасен, кој се почувствувал ужаснат и згрозен од настанот и решил да се јави и да побара помош.

Големиот број физичко, психичко или сексуално злоупотребување на децата, поради страв или од некоја друга причина, најчесто не ги пријавуваат самите деца. Обично за нив се јавуваат или родителите, или роднините, или некој друг одговорен возрасен, кој се почувствувал ужаснат и згрозен од настанот и решил да се јави и да побара помош.

"Од јавувањата на СОС телефонот и објавените случаи во медиумите и кај надлежните институции, заклучивме дека сè повеќе деца во земјава се малтретирани. Особено е загрижувачко тоа што

има многу случаи на насилство во училиштата, каде што наставници злоупотребуваат и тепаат деца. Жртвите на насилство тешко се одлучуваат да ги пријават ваквите случаи, бидејќи се исплашени од насилникот. Затоа сакаме да ги охрабриме децата да се јавуваат и, пред сè, да ги едуцираме како да го препознаат насилникот. Секојдневно регистрираме информации за злоупотреба на деца од страна на родителите или од други одговорни лица. Еден од тие случаи е и случајот каде петгодишно девојче е сексуално злоупотребено од малолетник на 13 години. Притоа, 'казната' се состоела од тоа да се следи неговиот натамошен раст и развој, а центарот за социјални работи, пак, презел дејства кои се сведени само на советодавни разговори со малолетникот и неговите родители во однос на неговото натамошно воспитување", истакна Драги Змијанац, ди-

сурово малтретирање и трауми? Кој ќе одговара што овие жртви целиот свој живот ќе ги носат траумите од детството, бидејќи немало кој да ги заштити во моментот? Уште колку време центарот за социјални работи ќе чека за да направи вештачење, со цел да се забрза постапката? Имајќи ја предвид ваквата состојба во земјава, која се рефлектира и преку јавувањата на СОС телефонот, ние ја реструктуриравме нашата работа и дејствување за да им помогнеме на жртвите. Сè повеќе се ориентиравме, освен во примање и во советување на јавувачите, и во конкретно дејствување и подолгорочно следење на случаите, со цел нешто да се преземе за ваквата состојба да се промени. За оние случаи во коишто е забележано кршење на правата на детето во рамки на училиштето, ги зачестивме контактите со училиштата. Доколку училиштата не реагираат на нашето

добиваме повратен одговор со информација што е направено и што се планира да се направи во иднина. Ја зајакнавме соработката и со Хелсиншкиот комитет за човекови права, со 'Рубикон' и со други НВО организации, со кои заедно дејствуваме и преземаме чекори за одредени случаи", објаснува директорот Змијанац.

САНКЦИИ

Ваквиот начин на дејствување, иако бара повеќе време и енергија, даде позитивни резултати за повеќето случаи во коишто децата се загрозени. Наставникот кој физички нападнал ученик бил казнет со 10 отсто од платата во времетраење од шест месеци. На оваа одлука од училиштето Првата детска амбасада во светот "Меѓаши" реагираше дека казната е несоодветна на стореното дело и премала. Малтретирањето е прекинато, а детето сега може

"Во сите наши иницијативи и дејствувања - додава директорот Змијанац - водени сме од статутарните одредби на Првата детска амбасада во светот 'Меѓаши', од Конвенцијата за заштита на правата на детето, при тоа грижејќи се за заштитата на идентитетот и анонимноста на детето и чување на податоците и деталите во целосна тајност. Ќе продолжи нашата иницијатива и залагање за заштита на детските права. Сè додека има деца кои страдаат и на кои им е потребна помош, ќе дејствуваме со сите расположливи сили и правни механизми за да ги заштитиме. Секое дете има право на безгрижно и среќно детство, ослободено од секакви грижи, секаква форма на искористување и злоупотреба. Во јавноста ќе реагираме за секој случај што се затскрива и ќе ги набљудуваме активностите, особено на државните институции кои секогаш не се подготвени да превенираат насилство".

СОС телефонот за деца и млади при Првата детска амбасада во светот "Меѓаши" е прв бесплатен телефон за деца и млади во земјава, кој континуирано функционира веќе 13 години. До сега на телефонот се јавиле повеќе од 16.000 деца и млади во врска со проблеми поврзани со насилство (физичко, сексуално и психичко), проблеми во семејството, со другарчињата, љубовни, лични и други проблеми. Од почетокот до денес на овој телефон волонтирале околу 150 млади луѓе (психолози, педагози, социјални работници). Децата и младите можат да се јават и да зборуваат за проблемите кои ги имаат секој работен ден од 8.00 до 20.00 часот. Повеќе се јавуваат лица од женски пол, додека во однос на старосната категорија, најмногу јавувања имало на возраст над 25 години, потоа меѓу 15 и 18 години, меѓу 11 и 14 години, 19 и 25 години, додека до 10 години имало само едно јавување. Најмногу јавувачи имало од Скопје, потоа од Прилеп, Велес, Битола, Струга, Куманово, Свети Николе, Охрид, Зајас итн.

ДЕТСТВОТО ЦЕЛ ЖИВОТ

ректор на "Меѓаши".

Од "Меѓаши" велат дека раководствата на училиштата се обидувале да ги прикријат случаите на насилство во нивните образовни институции, а надлежните не презеле санкции против наставниците-насилници или ги санкционирале со минимални казни. Исто така, не се задоволни од соработката со центрите за социјални работи, кои често не презеле мерки по пријавените случаи.

"Дали државата, потписничка на Конвенцијата за правата на детето, е подготвена да ги заштити овие деца изложени на секојдневно нај-

барање, нашиот следен чекор е поврзување со народниот правобранител за детски права. Во случаи кога станува збор за кршење на детските права во рамките на домот, се обраќаме до центрите за социјална работа во Македонија, и тоа во соодветниот центар, зависно од кој град е жртвата. Од оваа година значително се подобри нашата соработка со народниот правобранител за детски права. Месечно просечно испраќаме по десеттина претставки, во кои бараме да се преземат мерки во најдобар интерес на детето. На поголем број од претставките

слободно да посетува настава, без да се плаши дека ќе биде напаѓано и исмевано од соученикот. Физичкото малтретирање на двете малолетни деца (второ и четврто одделение) од страна на нивната стрина, како резултат на повеќегодишната нетрпеливост меѓу двете семејства, заврши со тоа што стрината доби забрана да се приближува до децата и против неа полицијата покрена прекршочна постапка. Ова се само дел од резултатите кои се постигнати со заедничко дејствување и во соработка со другите невладини организации и владини институции.